

Personalitatea pedagogului și dimensiunea moral-spirituală în praxisul educațional

Ecaterina MOGA,
doctorandă, Universitatea de Stat din Moldova; director, Liceul Teoretic *Elimul Nou* din mun. Chișinău
Aliona EVTODIEV,
gr. did. I, Liceul Teoretic *Elimul Nou* din mun. Chișinău

Rezumat: Pentru a răspunde noilor exigențe ale sistemului educațional, cea de-a X-a ediție a Conferinței Pedagogilor Creștini din Republica Moldova a avut ca obiectiv major promovarea unui învățământ de calitate, de neconceput în afara unui cadru bine definit, ancorat în moralitate, în care profesorul este un veritabil model de exprimare, atitudine, comportament și valori spirituale trăite de facto. Putem vorbi despre motivarea tinerei generații de a se lăsa antrenată într-o învățare constructivă și angajată într-un proces de devenire a personalității, în acord cu adevăratele valori, construindu-și propriul sistem axiologic, doar atunci când profesorul va etala, în practica cotidiană, dimensiunea unui spirit învățabil, permanent deschis pentru perfecționare, când va da dovadă de curaj, perseverență continuă, creativitate, axându-se pe cooperare, înarmându-se cu răbdare și manifestând empatie față de actorii educaționali.

Abstract: To meet the new requirements of the educational system in the current socio-cultural context, the tenth edition of Christian Teachers Conference in Moldova, Chisinau, had as its major objective the promotion of quality in education which cannot be conceived out of a clear framework, anchored in morality, where the Teacher is a real model in speech, attitude, behavior and experiences of moral values actually lived. We can talk about motivating young generation to get involved in a constructive learning process, to get engaged in a process of becoming a personality, in agreement with the true values, building their own axiological system – only when the teacher will display, in daily practice, the dimension of a teachable spirit, always open for improvement, showing courage, continual perseverance, creativity, focusing on cooperation, arming himself with patience and showing empathy towards educational actors.

Keywords: education, moral values, influence, personality, competence, transformation, teachers of excellence.

„Exemplul personal nu este principalul mijloc de a influența pe alții, ci singurul.”

(Albert Schweitzer)

Profesorul adevărat inspiră și influențează – nimeni nu poate spune pînă unde se extinde impactul, reverberația acestui ecou. Educația, ca proces, și-a dorit întotdeauna să realizeze o finalitate constructivă și nobilă, care să se reveleze în roadele unei societăți culte, elevate, proactive, cu personalități creatoare și promotoare de valori autentice.

Deși în ultimele decenii se discută mult despre schimbare, societatea, ca rod al educației, degradează într-un ritm alert, fapt ce ne obligă pe noi, cei angajați în sistem, dar mai ales chemați ca vocație, ca responsabilitate, să abordăm această criză în educație, să găsim cheia de boltă a unei autentice reabilitări, pentru a realiza o schimbare de esență. Această modificare axiologică poate (trebuie) să și-o asume profesorul – un etalon prin care se influențează caracterele celor educați.

În acest context, o veritabilă oază de revigorare profesională, intelectuală și spirituală a constituit-o cea de-a X-a ediție a Conferinței Pedagogilor Creștini din Republica Moldova, care a avut loc în zilele de 7-8 martie curent, în incinta Liceului Teoretic *Elimul Nou* din municipiul Chișinău, fiind organizată prin colaborarea a peste 50 de profesori, ghidați de Ecaterina Moga, directorul liceului sus-menționat.

Pentru a răspunde noilor exigențe ale sistemului educațional în actualul context socio-cultural, conferința interconfesională cu genericul *Dexteritate pedagogică – de la abilitate la competență* a întrunit profesori din întreaga republică – stâlpi de lumină chemați în ogorul valorilor, avînd sacra misiune de a transforma, întru Bine și Adevăr, tînăra generație. Obiectivul major al evenimentului l-a constituit promovarea unui învățămînt de calitate, care nu poate fi conceput în afara unui cadru bine definit, ancorat în moralitate, în care profesorul este un model. Astăzi, cînd standardele morale coboară vertiginos, iar inimile multora dintre semenii noștri (inclusiv ale celor cărora le predăm) sînt tot mai rigide, înghețate în atitudini lipsite de Har și Adevăr, sîntem chemați să fim un agent vindecător și o lumină pentru societatea noastră, reabilitînd valorile general-umane ca temelie a educației și aducînd primăvara în toate dimensiunile vieții noastre private, profesionale și sociale.

Instruirea de cea mai înaltă ținută academică și, în general, finalitatea educațională este un deziderat care constituie acum, în postmodernitate, un imperativ greu de realizat, dacă noi, dascălii, nu ne asumăm *de facto* responsabilitatea de a fi modele de ținută lingvistică,

atitudine și comportament, făcînd noi înșine notă discordantă cu nonvalorile, care invadează, în mod persistent, viața noastră socioculturală. Și abia ulterior putem vorbi despre motivarea tinerei generații de a se lăsa antrenată într-o învățare constructivă, angajată într-un proces de devenire a personalității, în acord cu adevăratele valori, construindu-și propriul sistem axiologic.

La această conferință au participat 365 de profesori. În cadrul sesiunilor plenare și al atelierelor au fost abordate următoarele subiecte: *Strategia de educație a Bisericii Filadelfia. Parteneriatul școală-comunitate; Perceperea valorilor umaniste: de la competența textuală la spațiul vieții; Valorile morale în educație; Tehnica oglindirii textuale (Clepsidra); Metodologia de dezvoltare la cadrele didactice a competenței de proiectare; Pedagogul de școală nouă; Cum să investim în viitorul copiilor noștri?; Sindromul arderii profesionale. Cum faci față situațiilor dificile?; Cum să susținem copiii noștri în funcție de temperament; Profesor de succes antrenat într-un proces competitiv al performanțelor actuale; Principii fundamentale în relațiile cu cei din jur; Stresul, factorii care îl generează, remedii.*

La eveniment au fost prezenți: Doru Cîrdei, pastor principal al Bisericii Filadelfia, Chișinău; Ionică Bădi-liță, pastor, dr., fondator al Școlii Creștine Filadelfia; Gianina Spiriduș, formator al Școlii de Excelență, metodist Inspectoratul Bacău; Adrian Ghicov, dr., conf. univ., Ministerul Educației al Republicii Moldova; Viorica Goraș-Postică, dr. hab., C. E. PRO DIDACTICA; Romica Huțuțui, pastor, președinte al Liceului Teoretic *Elimul Nou*.

Participanții la conferință au beneficiat de o atmosferă prielnică în cadrul atelierelor de lucru, organizate și desfășurate de 22 de formatori, profesori ai liceului, calificați de C. E. PRO DIDACTICA. Ospitalitatea, implicarea elevilor de la treapta liceală, care au avut grijă de participanții la for, punctualitatea, dinamismul, relevanța subiectelor și organizarea profesională au fost reliefate drept caracteristici definitorii ale conferinței.

Ar fi dificil să se evalueze lucrările conferinței printr-un calificativ măsurabil, așa precum sîntem obișnuiți să-l oferim elevilor. Totuși, important este că, după cum au mărturisit participanții înșiși, fiecare a simțit bucuria reîmprospătării viziunii și chemării de a transforma vieți pornind de la propria schimbare, printr-un învățămînt de calitate, ancorat în valori absolute. Transformarea noastră, a cadrelor didactice, în oameni care să reziste în fața tuturor provocărilor profesionale și personale și, în același timp, să rămînă fideli valorilor fundamentale este, într-adevăr, o chemare divină. A fi un pedagog creștin înseamnă a trăi o viață integră, care să-i inspire pe elevii din sala de clasă în așa măsură încît

și ei să tindă să devină ființe împlinite, care, la rîndul lor, vor promova schimbarea. Excelența și calitatea în educație poate să își găsească locul în cadrul unei școli prietenoase copilului, care își axează activitatea pe valori și pe o bună pregătire a elevilor. Înarmați cu înțelepciune, cunoștințe și o concepție autentică despre lume și univers, ei își vor forma un stil de viață bazat pe valori autentice.

Un interes aparte a prezentat viziunea biblică, exprimată de talentata învățătoare din Bacău Gianina Spiriduș, cu privire la trăsăturile pedagogului de școală nouă:

- Este un om de știință: Proverbe 1:7 "Frica de Domnul este începutul științei."
- Are o țintă: 1 Timotei 1:5 "Ținta poruncii este dragostea."
- Nu este nici sărac, nici bogat: Proverbe 30:8 "... nu-mi da nici sărăcie, nici bogăție, dă-mi pîinea care-mi trebuie."
- Este ordonat, planificat: 1 Corinteni 14:40 "... toate să se facă în chip cuviincios și cu rînduială."
- Are un scop nou: 1 Corinteni 14:1 "Urmăriți dragostea."
- Are o gîndire nouă: Romani 12:2 "Să vă prefaceți prin înnoirea minții voastre, ca să puteți deosebi bine voia lui Dumnezeu."
- Are un limbaj nou: Coloseni. 4:6 "Vorbirea voastră să fie totdeauna cu har, dreasă cu sare."
- Are un nume nou: Proverbe 22:1 "Un nume bun este mai de dorit decît o bogăție mare."
- Este un exemplu bun de urmat: 1 Timotei. 4:12 "... fii o pildă... în vorbire, în purtare, în dragoste, în credință, în curăție."
- Predă după o nouă programă: Psalmul 119:97 "Cît de mult iubesc legea Ta!"
- Are tot timpul inspecție: Psalmul 17:2 "...să privească ochii Tăi neprihănirea mea."

După Virgil Mândăcanu, „Pedagogul trebuie să fie o personalitate moral-etică, spirituală, cu o competență și o intuiție intelectuală sensibilizată.” Așadar, dacă sîntem astfel de pedagogi, trebuie să fim modele care influențează. Modul în care îi vedem pe alții ne poate ajuta să ne autoevaluăm personalitatea și dimensiunea profesională. Abilitatea noastră de a ne aprecia în lumina standardelor moral-spirituale ne dă posibilitatea să realizăm o retrospectivă asupra calității vieții noastre, prin paradigma fundamentală a eficienței, influențîndu-ne atît atitudinile și comportamentul, cît și felul în care îi percepem pe ceilalți. Ceea ce ești ca profesor determină modul în care vedem lucrurile din jur, aspect ce se reflectă nemijlocit asupra discipolilor din sala de clasă. Astfel, persoana de care ar trebui să ne preocupăm prioritar, pînă a ajunge la excelență în educație, este propria noastră ființă. *Dimensiunea spiritului învățabil*, permanent deschis pentru perfecționare, ne poate ajuta

în îmbunătățirea activității profesionale. Nu ne oprim în a ne autoevalua, dar nici în a ne fixa noi expectanțe în atingerea succesului.

Pedagogul de azi, care pretinde excelență, trebuie să fie *curajos*, trăind el însuși, apoi menținînd și promovînd „verticalitatea” în societate. El trebuie să înfrunte cu demnitate orice încercare, să iubească și să regenereze cu discernămint portretul nobilei sale meserii Acest lucru poate deveni realitate doar în contextul unei transformări care să se miște din interior înspre exterior, prin *perseverență* continuă. Doar un astfel de pedagog, care le predă cu pasiune elevilor săi și se multiplică în ei, poate să schimbe tînăra generație.

Pedagogul autentic are nu doar rolul de a informa, dar și menirea de a forma, axîndu-se pe *cooperare* și înarmîndu-se cu *răbdare*. Manifestînd *empatie* față de copiii noștri, vom reuși să investim acele comori inestimabile care nu vor întîrzia în a aduce roade în societatea de mîine.

Creativitatea cu care am fost înzestrați „este de natură spirituală” (M. Eliade). Trebuie să recunoaștem acest adevăr, pe care îl susținea și L. Blaga: „Fără de revelație divină nu avem nici un drept la libertatea creatoare”. Dascălul de ieri, de azi și de mîine trebuie să conștientizeze înalta sa misiune de creator de destine, care plantează verticalitate, caracter, conștiință morală și perspectivă divină asupra propriei ființe și a universului. Așadar, noi, profesorii, sîntem datori să ne re-creăm propria capodoperă din această perspectivă axiologică.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Neacșu I. Educație și acțiune. București: EȘE, 1986
2. Osterrieth P. Introducere în psihologia copilului. București: EDP, 1976.
3. Panțuru S. Fundamentele pedagogiei. Brașov: Editura Universității *Transilvania*, 1995.
4. Păun E. Școala – o abordare sociopedagogică. Iași: Polirom, 1999.
5. Covey S. Eficiența în 7 trepte sau un abecedar al înțelepciunii. București: ALL, 2009.
6. Covey S. A 8-a treaptă a înțelepciunii. București: ALL, 2006.
7. Ioan Al. Personalitate, atitudini și valori. Timișoara: Editura de Vest, 2001.
8. Cucoș C. Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade. Iași: Polirom, 2009.
9. Maxwell J. Talentul nu este suficient. București: Amaltea, 2007.
11. Crabb L. Schimbarea lăuntrică. Cluj-Napoca: Logos, 2008.
12. Mândăcanu V. Etica pedagogică. Chișinău: Lyceum, 2001.